

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

XXXI. Sirenes, sive Voluptas.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

Pore nomen sumit; atque tum demum Spiritus ad raptum Materiæ Terrestris magis præparatus & opportunus, cum coagulari incipit, ac veluti torporem colligere. Rectè autem tribuitur honor ille *Proserpine*, qualis nulli uxori Deorum; ut Ditis Domina sit, quia ille Spiritus planè omnia in illis regionibus administrat, stupido & quasi ignaro *Plutone*. Hunc autem spiritum *Æther*, ac vis Cœlestium (per *Cerere* adumbrata) infinita sedulitate elicere, atque sibi restituere contendit; Fax autem illa *Ætheris* sive *Teda* ardens in manu *Cerere* proculdubio Solem denotat, qui circa terræ ambitum luminis officio fungitur, atque maximi omnium esset ad *Proserpinam* recuperandam momenti, si omnino hoc fieri posset. Illa tamen hæret, & manet: Cujus ratio sequitur accuratè & excellenter proposita in Pactis illis *Jovis* & *Cerere*. Primum enim certissimum est, duos esse modos spiritus in Materiâ solidâ & terrestri cohibendi. Alterum per Consipationem sive obstructionem, qui est mera incarceration & violentia. Alterum per Ministracionem proportionati alimenti, atque id fit sponte & libenter. Postquam enim Spiritus inclusus depascere inceptit, atque se alere, evolare protinus non festinat; sed veluti in Terra sua figitur: Atque hæc est illa degustatio *Proserpine* ex malo granato: quæ si non fuisset, jam pridem à *Cerere* cum face illa sua orbem terrarum peragrante, abducta fuisset. Spiritus enim qui subest metallis & mineralibus compingitur fortasse præcipuè per Massâ soliditatem; qui autem in Plantis est & Animantibus; in corpore poroso habitat, & aperta effugia habet, nisi per illum modum Degustationis libenter detineretur. Secundum autem pactum de Semestri consuetudine, non aliud est quàm Elegans descriptio dispartitionis Anni; cum spiritus ille per terram perfusus, quoad res vegetabiles mensibus ætatis apud superiora degat, atque mensibus hyemis ad subterranea redeat. Quod verò attinet ad conatum illum *Thesiæ* & *Perithoi* abducendæ *Proserpine*, id eò spectat, quod sæpius fiat, ut Spiritus subtiliores qui ad terram in multis corporibus descendunt, neutiquam illud efficiant, ut Spiritum subterraneum exsugant & secum uniant & evehant; sed contra ipsi coagulentur, neque amplius resurgant, ut *Proserpina* per eos aucta incolis & imperio sit. De virgâ autem illa Aurâ, vix videmur sustinere posse impetum Chymistarum, si in nos hac ex parte irruant; cum illi ab eodem lapide suo, & Auri montes, & Restitutionem Corporum naturalium veluti à Partis Inferorum promittant. Verùm de Chymica, atque Lapidis illius Procis perpetuis, certò scimus Theoricam eorum esse sine fundamentos, suspicamur etiam Practicam esse sine certo pignore. Itaque missis illis, de istâ postremâ Parabolâ parte hæc nostra sententia est. Nobis certè compertum est ex compluribus Antiquorum figuris, eos Conservationem, atque instaurationem quædam tenus Corporum naturalium, pro re desperatâ non habuisse, sed potius pro re abstrusa, & quasi aviâ. Atque idem sentire hoc etiam loco videntur, cum virgulam istam inter infinita vir-

gulta ingentis & densissimâ Sylvâ collocârunt; Auream autem finxere, quia Aurum Durationis Testera est: Infitivam, quia ab Arte hujusmodi effectus sperandus est, non ab aliqua Medicinâ, aut modo simplici, aut naturali.

XXX.

METIS, SIVE CONSILIUM.

Narrant Poète antiqui *Jovem* cepisse in uxorem *Metim*, cujus nomen non obscure *Consilium* significat; eam autem ex illo gravidam factam fuisse: Quod cum ille sensisset, partum ejus nullo modo expectasse, sed utique eam devorasse, unde & ipse prægnans factus sit: Puerperium autem mirum fuisse: Nam ex capite, sive cerebro *Palladem* armatam peperisse. Hujus Fabulæ monstrofa, & primo auditu insulsiſſimâ sensus, arcanum Imperij continere videtur, quâ arte scilicet, Reges se versus Consilia sua gerere soleant, ut autoritas, & majestas eorum non solum illibata conservetur, verum apud populum augeatur, & extollatur. Nam Reges se cum Consiliis suis, vinculo veluti nuptiali copulare & conjungere, & de rebus maximis cum eis deliberare, recto & prudente Instituto consueverunt; Idque Majestatem eorum neutiquam imminuere, haud abs re judicant: Verùm cum Res jam ad Decretum ipectat, quod instar partus est, Consilii partes non ultra tendere sinunt, ne acta ex Consilij arbitrio pendere videantur. Verùm, tum demum Reges (nisi hujusmodi res sit, ut invidiam à se derivare cupiant) quicquid à Consilio elaboratum ut veluti in utero efformatum est, in se transferre consueverunt, ut decretum & Executio) quæ quia cum potestate procedit, & necessitatem infert, eleganter sub Figurâ *Palladis* armatæ involvitur) ab ipsis emanare videatur. Neque satis est, ut hoc ab Auctoritate Regum & eorum Voluntate, solutâ & libera, & non obnoxia, protectum videatur; nisi etiam hoc sibi Reges sumant, ut ex Capite eorum, id est, ex Judicio, & prudentiâ propriâ, decreta nata existimantur.

XXXI.

SIRENES. SIVE VOLUPTAS.

Fabula de *Sirenibus* ad perniciosas illecebras voluptatis rectè, sed sensu vulgatissimo transfertur. Nobis autem videtur, *Sapientia Veterum*, tanquam Vix malè Caleatæ; ex quibus licet non nihil exprimitur, tamen potissima quæque resident, & prætermittuntur. *Sirenes Acheloi*, & *Terpsichores* unius ex *Musis*, filia fuisse narrantur; Ex primis temporibus alata erant: sed inuito temere cum *Musis* certamine victæ, alis multatæ sunt. Ex pennis autem evulsis, *Musæ* coronas sibi fecerunt: aded ut ab eo tempore *Musæ* cum Capitis alatis procederent, præter unam *Sirenium* Matrem: Mora autem *Sirenium* erat in *Iusulis* quibusdam amœnis: Illæ verò è specula naves adventantes cum conspicerent, Cantu navigantes primò detinebant, deinde alliciebant, exceptos autem necabant. Neque simplex erat Cantilena, sed singulis modis maxime naturæ eorum convenientibus captabant.

Tanta

Tanta autem pestis erat, ut Insulae Sirenum etiam longè intuentibus alberent ex ossibus cadaverum inhumatorum. Huic malo remedium repertum est genere, & modo duplex; Alterum ab *Ulyssè*, Alterum ab *Orpheo*: *Ulysses* Sociis omnino aures cerâ obturari iussit; Ipse, cum experimentum rei facere vellet, periculum autem depellere, se ad malum navis alligari voluit, interminatus, ne quis eum, licet rogatus, solveret; *Orpheus* verò, missis huiusmodi vinculis, clarâ voce Deorum laudes cantans ad lyram, Voces *Sirenium* retudit, & extra omne periculum fuit.

Fabula ad mores pertinet, atque minimè obsecra fanè, nec tamen inelegans Parabola videtur. Voluptates ex Copia rerum, ac affluentia; atque ex Hilaritate, sive exultatione animi proveniunt. Illæ olim primis ipsis illecebris subitò, & tanquam alatae, mortales rapere solebant. Doctrina autem & Eruditio, hoc saltem efficit, ut animus humanus se non nihil cohibeat, & exitum rei secum perpendat; itaque alas voluptatibus detrahit. Hoc autem in Musarum decus & honorem egregium cessit, Postquam enim Philosophiam contemptum voluptatum inducere posse nonnullorum exemplo potuit; Statim res sublimis visa est, quæ animam veluti humo affixam attollat & evehat, & hominum cogitationes (quæ in capite vigent) pennatas & veluti æthereas faciat. Sola *Sirenium* Mater pedestris, & sine alis manit; Ea proculdubio nil aliud est, quàm Doctrinæ leves, & ad jucunditatem inventæ, & adhibita; quales videntur *Petronio* illi in pretio fuisse, qui postquam sententiam Martis accepisset, in ipsis atrii Mortis delicias quæsit, cumque etiam literas in Solutium adhibere vellet, nil (inquit *Tacitus*) legit eorum, quæ ad constantiam faciunt; sed leves versus. Ex hoc genere est illud:

*Vivamus mea Lesbia, atque amemus,
Rumoresque Senum severiorum
Omnes unius astimemus Assis.*

Et illud:

*Iura Senes norint, & quid sit fasque nefasque,
Inquirant tristes legumque examina servent.*

Huiusmodi enim doctrinæ, alas Musarum Coronis rursus detrahere, & Sirenibus restitueri velle videntur. Habitare autem perhibentur *Sirenes* in Insulis, quia voluptates ferè secessus quarunt, atque hominum cæcus sæpe vitant: *Sirenium* autem Cantus omnibus de cantatus est, eisque pernicies, & artificium varium: Itaque interprete hæc non egent. Illud magis acutam de ossibus veluti Clivis albertibus è longinquo visis: Ex quo illud significatur, exempla Calamitatum licet clara & conspicua, contra voluptatum corruptelas non multum proficere. Restat de Remediis Parabola non abstrusa ea quidem, sed tamen prudens & nobilis. Proponuntur enim Mali tam callidi & tam violenti remedia tria. Duo à Philosophiâ: Tertium à Religione. Atque primus effugij modus est, ut quis principiis obtet, atque omnes occasiones, quæ animum tentare, & sollicitare possint, sedulo devitet: id quod obduratio illa aurium denotat; atque hoc remedium ad animos mediocres, & plebejos necessariò adhibetur, tanquam ad Comites *Ulyssis*. Animi autem Celsiores etiam Versari inter medias voluptates possunt, si Decreti constantiâ se muniant: quin & per hoc, virtutis suæ experimentum magis exquisitum capere gaudent; etiam voluptatum ineptias & insanias perdifcunt, potiùs contemplantes, quàm obsequentes: quod & *Salomon* de se professus est, cum enumerationem voluptatum, quibus distinebat, eâ sententiâ claudat: *Sapientia quoque perseveravit mecum*. Itaque huiusmodi Heroes inter maximas voluptatum illecebras se immobiles præstare, atque in ipsis earum præcipitiis se sustinere queant; tantùm ad *Ulyssis* Exemplum, interditi perniciosis suorum Consiliis & obsequiis, quæ animum maximè omnium labefactare & solvere possint. Præstantissimum autem in omni genere est remedium *Orphei*; qui Laudes Deorum cantans & reboans, *Sirenium* Voces confudit, & summovit. Meditationes enim Rerum Divinarum, Voluptates sensus non tantùm potestate, sed etiam suavitate superant.

F I N I S.

lii 3

DIA-